Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0518U000736

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-09-2018

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Денисенко Михайло Михайлович.
2. Denysenko Mykhailo

Кваліфікація: к. мед. н., 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.01.16

Назва наукової спеціальності: Психіатрія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 12-09-2018

Спеціальність за освітою: Педіатрія

Місце роботи здобувача: ДУ "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"

Код за ЄДРПОУ: 02012148

Місцезнаходження: вулиця Академіка Павлова, 46, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61068, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.566.01

Повне найменування юридичної особи: ДУ "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"

Код за ЄДРПОУ: 02012148

Місцезнаходження: вулиця Академіка Павлова, 46, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61068, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: ДУ "Інститут неврології, психіатрії та наркології НАМН України"

Код за ЄДРПОУ: 02012148

Місцезнаходження: вулиця Академіка Павлова, 46, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61068, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.52

Тема дисертації:

1. Адиктивні розлади в структурі невротичної хвороби (клініка, діагностика, терапія)

2. Addictive disorders in the structure of neurotic disease (clinical features, diagnosis, therapy)

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено комплексному вивченню адиктивного статусу, адиктивного потенціалу найбільш небезпечних об'єктів вживання при невротичних розладах, клініко-психопатологічних та патопсихологічних механізмів та закономірностей формування коморбідних з невротичними розладами адикцій, розробці принципів їх діагностики та терапії. Основою дослідження стало обстеження 202 осіб, з яких 150 – хворі на невротичні розлади (49 – з тривожно-фобічними розладами (F 40.8); 55 – зі змішаними дисоціативними розладами (F 44.7), 46 – з неврастенією (F 48.0)) та 52 – осіб із загальної популяції населення (здорові). За даними комплексної оцінки встановлено, що невротичні розлади часто асоціюються з адиктивними порушеннями: наявність адиктивних станів, що досягають рівня клінічної залежності, зафіксовано у 61,82 %

хворих на дисоціативні розлади, у 56,52 % хворих на неврастенію та у 56,52 % хворих на тривожно-фобічні розлади, що є вірогідно частішим, ніж у здорових осіб (40,38 %, при p<0,0087, p<0,0390 та p<0,0458, відповідно). Встановлено, що найбільш розповсюдженими варіантами адикцій у всіх групах, що досліджуються, виступають залежність від тютюну, їжі, інтернету та роботи/навчання, тобто нехімічні «соціально прийнятні» залежності. Клінічні прояви невротичних розладів з коморбідною адиктивною поведінкою характеризуються високою інтенсивністю та різноманітністю клініко-психопатологічної симптоматики. Основу клініко-психопатологічних проявів тривожно-фобічних розладів з адикціями складає тривожний синдром у поєднанні з астенічним (57,10 %), фобічним (38,10 %) та іпохондричним (38,1 %); при дисоціативних розладах – сомато-вегетативний (60,00 %) та тривожний (51,43 %), які поєднувалися з депресивним (34,30 %), дисфоричним (34,29 %) та іпохондричним (31,43 %) синдромами; при неврастенії – астенічний у поєднанні з сомато-вегетативним (53,84 %), депресивним (46,15 %) та дисфоричним (26,92 %) синдромами. У механізмах формування невротичних розладів з адиктивною поведінкою ключова роль належить потребово-мотиваційній сфері, яка поєднує конкуруючу мотивації, спрямовані на задоволення потреб, що підтримують адиктивний та невротичний стан. Протилежна спрямованість мотивацій загострює невротичний конфлікт, посилює фрустрацію, дистрес та призводить до переважного використання копінгів, орієнтованих на емоції, уникнення, агресивну та асоціальну поведінку. З урахуванням специфіки клініко-психопатологічних проявів, психопатологічних особливостей та механізмів формування невротичних розладів, що поєднані з адикціями, розроблено та апробовано програму інтегративної ресурсно-мотиваційної терапії, що являє собою комплексний підхід до лікування із застосуванням психофармакотерапії та інтеграції психотерапевтичних підходів (мотиваційної, особистісно-орієнтованої та когнітивно-біхевіоральної терапії, а також методу структурних розстановок). За результатами апробації інтегративної програми ресурсно-мотиваційної терапії хворих на неврози з адиктивною поведінкою в їхній структурі, підтверджено її високу ефективність в порівнянні з традиційними програмами лікування даної патології.

2. The dissertation is devoted to integrated investigation of the addictive status, a rating of the most prevalent addictions, an addictive potential of the most “harmful” objects of usage in neurotic disorders, clinical-psychopathological and pathopsychological mechanisms and regularities of formation of addictions, which are comorbid with neurotic disorders, and a development of principles for their diagnosis and therapy. The base of the study was an examination of 202 persons, including 150 patients with neurotic disorders (49 with anxiety-phobic disorders (F 40.8); 55 with mixed dissociative disorders (F 44.7), and 46 with neurasthenia (F 48.0)) and 52 persons from a general population (healthy persons). According to data from the integrated assessment, it was found out that neurotic disorder was often associated with addictive impairments: a presence of addictive conditions, which corresponded to the level of clinical dependence, was registered in 61.82 % of patients with dissociative disorders, in 56.52 % of patients with neurasthenia, and in 56.52 % of patients with anxiety-phobic disorders. This was significantly more frequently as compared with healthy persons – 40.38 %; with p<0.0087, p<0.0390, and p<0.0458, respectively. It was revealed that the most prevalent variants of addictions for all the evaluated groups were dependences on tobacco, food, Internet, and work/learning, i.e. non-substance socially acceptable dependences. Clinical manifestations of neuroses with a comorbid addictive behavior are characterized with a prominent intensity and variability of clinical-psychopathological symptoms. The basis of clinical-psychopathological manifestations of anxiety-phobic disorders is anxious syndrome combined with asthenic (57.10 %), phobic (38.10 %), and hypochondriac (38.10 %) ones; for dissociative disorders, they are somatic-vegetative (60.00 %) and anxious (51.43 %) syndromes combined with depressive (34.30 %), dysphoric (34.29 %), and hypochondriac (31.43 %) ones; for neurasthenia, it is asthenic syndrome combined with somatic-vegetative (53.84 %), depressive (46.15 %), and dysphoric (26.92 %) ones. In mechanisms of formation of neurotic disorders with an addictive behavior, the key role belongs to the sphere of needs and motivations that combines competing motivations directed to fulfilling of needs, which maintain addictive and neurotic conditions. An opposite direction of motivations exacerbates the neurotic conflict, enhances frustration and distress, and leads to a predominant usage of copings focused on emotions, avoidance, aggressive and asocial behavior. Taking into account a specificity of clinical-

psychopathological manifestations, psychopathological peculiarities and mechanisms of formation of neurotic disorders combined with addictions, the program of an integrative resource-motivational therapy has been worked out and tested. This program is an integrative approach to treatment with usage of psychopharmacotherapy and integration of psychotherapeutic approaches (motivational, personality focused and cognitive therapy, as well as the method of structural constellations). In accordance with the results of the testing of the integrative program of resource-motivational therapy for patients with neuroses with an addictive behavior in their structure, it was confirmed a high efficacy and impact of this program as compared with traditional programs to treat this pathology.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лінський Ігор Володимирович
2. Linskyi Ihor

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лінський Ігор Володимирович
2. Linskyi Ihor

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.17

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пшук Наталія Григорівна
2. Pshuk Nataliia

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чабан Олег Созонтович
2. Chaban Oleh Sozontovych

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кожина Ганна Михайлівна

2. Kozhyna Hanna

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Волошин Петро Власович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Волошин Петро Власович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.